



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

# Sisäinen turvallisuus kunnassa - paikallishallinnon näkökulma

SISÄISEN TURVALLISUUDEN STRATEGIAN  
VALMISTELU

Etelä-Suomen alueellinen työpaja 4.10.2016

Rautjärven kunnanjohtaja Harri Anttila

# Teemoja



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Luottamus turvallisuuden kivijalkana
- Todellisiin uhkiin tulee varautua
- On otettava oppia kokemuksista
- Yhteistyötä ei ole ilman yhteisiä rakenteita
- Maakuntaudistus on mahdollisuus, jos toimintamallit rakennetaan kansalaislähtöisesti
- Kunnat johtavat paikallisyhteisöä

# Rautjärvi rajakunta



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Etelä-Karjalassa Olavinlinnan, Käkisalmen linnan ja Viipurin linnan välimaastossa
- Kunnan alueella viiden rauhan valtakunnanrajat
- Kuntaliitos entisen valtakunnanrajan yli v. 1973 Simpeleen kunnan kanssa.
- 3.500 asukasta
- Metsä Board Oyj:n kartonkitehdas
- Karjalainen uteliaisuus ja hyvät suhteet rajavartiostoon selviytymisstrategiana



# Turvallisuus on mm.

1. Elintärkeiden toimintojen turvaamista viranomaisten, järjestöjen, elinkeinoelämän ja kansalaisten yhteistoimintana.
2. Kykyä tunnistaa erilaiset uhat ja toimia poikkeuksellisissa tilanteissa.
3. Tunne, jossa ei pelätä tulevaisuutta ja tuntemattomia uhkia
4. Onnettomuuksien välttämistä

# Turvallisuuden tavoitetilä



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Luottamus viranomaisten, yritysten ja kansalaisten kykyyn ja haluun toimia ennakoitavalla tavalla myös poikkeuksellisissa olosuhteissa.
  - Tunnistetaan syyt eikä keskitytä oireisiin.
  - Toimintakykyä kehitetään uhkien perustella eikä organisaatiolähtöisesti.
  - Julkisuus ei ohjaa resursseja vaan aidot tarpeet.



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

# Luottamus on hankittava

- Selkeillä toimintamalleilla
- Hyvällä organisoinnilla
- Ennaltaehkäisevällä työllä
- Todellisten uhkien tunnistamisella
- Riittävällä viestinnällä
- Toimivilla palveluilla
- Nopealla avulla
- Kansalaisten turvallisuuden tunteen vahvistumisella

# Todellisia uhkia



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Koti ja asuinympäristö
- Syrjäytyminen
- Alkoholista johtuvat onnettomuudet ja väkivalta
- Riskinarviointitaitojen heikkeneminen
- Riippuvuus sähköstä
- Tietoliikenneyhteyksien toimimattomuus
- Palvelujen saavutettavuuden heikkeneminen ja vasteaikojen kasvaminen
- Heikentynyt kriisinsietokyky

# Turvallisuuden tunteen vahvistaminen



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Poliisin näkyvyys rauhoittaa
  - Tuo luottamusta myös nopean avun saamiseen
  - Rajavartiosto paikkaa poliisia
- Vanhusten ja erityisryhmien kotona asumista täytyy tukea toimintatavoilla, jolla voidaan taata riittävä saavutettavuus ja asumisen turvallisuus
- Ensihoidon kyettävä tukemaan niin kotihoitoa kuin ympärivuorokautisen päivystyksen etäisyyden kasvua
- Pelastustoimen lähtövalmius ja päivystysverkosto pidettävä riittävänä myös maaseututaajamien näkökulmasta
- Järjestöjen ja naapuriavun roolia vahvistettava
- Turvallisuusviestintä ja –koulutus ulotettava kaikille kansalaisille ja varsinkin medialle
  - Riskitietoisuuden lisääminen
  - Oikea tieto vastauksena lööppien uhkakuville



# Toimintamallit muutoksessa



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Yleisjohtamisesta on siirrytty asiantuntijajohtamiseen
- Toimijoiden määrä on kasvanut
- Organisaatioiden rajapintoja on enemmän hoidettavana
- Johtamisjärjestelmät ovat eriytyneet
- Tilannekuva hajonnut
- Tekninen kehitys tuonut uusia työkaluja, mutta ei yhtenäisiä toimintamalleja
- Onko kansalainen unohtunut tietojohdamisen sirpaleisiin?

# Tilannekuva



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Vain oikea tilannekuva johtaa oikeisiin toimenpiteisiin.
- Mitä enemmän on toimijatahoja sitä enemmän tarvitaan liimaa tilannekuvan kokoamiseen.
  - Valtioneuvostolle on rakennettu oikeaa kokonaistilannekuvaa tuottavat rakenteet
  - Oikeaa tilannekuvaa tarvitaan kuitenkin kaikilla toiminnan tasoilla

# Muutokset vaativat aikaa



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Organisaatiomuutoksissa 3 ensimmäistä vuotta mennään vanhoilla oletuksilla
- Kokonaisuudessaan uudet toimintamallit saadaan käyttöön noin 10 vuodessa
- Näin on käynyt myös turvallisuusorganisaatioissa
  - Lääninhallitusten lakkauttaminen
  - Pelastuslaitosten alueellistaminen
  - Hätäkeskuslaitoksen perustaminen
  - Eksoten luominen
  - Poliisilaitosuudistus

# EK-TURVA



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Etelä-Karjalassa käytössä oleva yhteistoimintafoorumi kokonaisturvallisuuden ja oikean tilannekuvan hallinnassa
- Mukana poliisi, pelastus, raja, tullit, puolustusvoimat, kunnat, sote-piiri, seurakunnat ja turvallisuusalan järjestöt
- Muutoksenhallinnan työkalu, jolla voidaan nopeuttaa uusien toimintamallien käyttöönottoa
- Osoittanut suomalaisten yhteistyöhalun ja –kyvyn meidän erityiseksi vahvuudeksemme

# Maakuntaudistus mahdollisuutena



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Kokoa alueellisen turvallisuustyön yhteen
  - Sosiaali- ja terveydenhuolto
  - ELYn tehtävät
  - Pelastustoimi
- Maakunta alueellinen kumppani valtion turvallisuusorganisaatioille ja tilannekuvan ylläpidolle
- Ministeriöiden ohjaus koordinoidaan Luovan tai Sisäministeriön kautta
- Maakunta kumppani kuntien turvallisuustyössä
- Palvelujen saavutettavuus parantuu



# Maakuntaudistus uhkana

- Pelastuslaitokset eriytyvät maakunnasta
- Ministeriöiden into ohjata toimintaa alistaa alueellisen kokonaisarvioinnin
- Alueellinen turvallisuustyö tai varautuminen ei ole maakunnan tehtävänä
- Maakunta keskittyy lakisääteisiin tehtäviinsä paikalliset olosuhteet ja toimijat ohittaen.
- Palvelut keskittyvät ja kansalaiset eriarvoistuvat

# Kunnat sisäisen turvallisuuden tuottajina 1



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Maakuntaudistuksen jälkeen kunnat ovat liian heikkoja ottaakseen laaja-alaisen vastuun turvallisuustyöstä.
- Hyvinvointitehtävän kautta kunta on paras toimija
  - Syrjäytymisen ehkäisyssä
  - Koulutuksessa ja neuvonnassa
  - Kuntalaisten turvallisuuden tunteen luomisessa
  - Paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden tuntijana

# Kunnat sisäisen turvallisuuden tuottajina 2



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Lähi- ja katuympäristön turvallisuus; (Taajamien yleisten alueiden järjestyksen valvonta?)
- Elintärkeän infrastruktuurin ylläpito
  - Vesi, ruoka ja lämpö
- Poikkeustilanteiden paikallinen johtaminen
- Yhteisön toimivuuden takaaja
  - Yhteydet paikalliseen elinkeinoelämään
  - Järjestökumppanuuksien ylläpito
  - Suorat yhteydet kuntalaisiin
- Paikallisesta viestinnästä huolehtiminen



# Strateginen lista



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

- Toimivalta ja vastuut selkeiksi
- Viestintä kuntoon
- Maakunnille turvallisuustyön ja varautumisen koordinoituvastuu
- Pelastuslaitoksen tuotanto maakunnalle
- Kuntien tehtäväksi paikallistason yhteistyön johtaminen

30.6.2010



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele





5.8.2010



Rautjärvi rajalla, sillä Simpele

